Perbadanan Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa: Meningkatkan Pengurusan Mudah Tunai Islam Global

Cabaran semasa dalam pengurusan mudah tunai Islam

Krisis kewangan global yang berlaku baru-baru ini menegaskan betapa pentingnya amalan pengurusan risiko mudah tunai yang teguh dalam institusi kewangan dan struktur pasaran kewangan yang kukuh yang mampu menyokong keperluan mudah tunai agregat sistem kewangan.

Bagi institusi yang menawarkan perkhidmatan kewangan Islam (institutions offering Islamic financial services, IIFS), penawaran instrumen yang mematuhi prinsip Syariah, yang terhad di banyak negara terus memberikan cabaran besar terhadap pengurusan mudah tunai yang cekap dan mantap. Memandangkan permintaan terhadap instrumen ini yang terus mengatasi penawaran pada peringkat nasional dan global, urus niaga instrumen tersebut di pasaran sekunder masih melibatkan kos urus niaga yang tinggi dan spread bida-tawar yang besar, manakala jumlah transaksi masih rendah. Malah, instrumen standard bagi pengurusan mudah tunai seperti instrumen berasaskan komoditi *murabahah* dianggap tidak mudah ditunaikan (illiquid) berikutan kesukaran untuk menukarkan dagangan komoditi asas kepada tunai sebelum tempoh matang instrumen tersebut. Hal ini menyebabkan penambahan kos pembrokeran komoditi yang berkaitan dengan urus niaga mudah tunai jangka pendek. Di sebahagian besar pasaran yang IIFS beroperasi, penawaran instrumen boleh niaga dan instrumen kerajaan yang boleh dipegang untuk tujuan mudah tunai juga terhad. Gabungan pertimbangan penawaran dan kos ini menyebabkan kebanyakan IIFS memegang wang tunai yang terlalu banyak demi memenuhi keperluan mudah tunai jangka pendek masing-masing dan mengurangkan risiko ketakpadanan mudah tunai. Seiring dengan perkembangan kewangan Islam sebagai komponen yang semakin penting dalam sistem kewangan global, usaha menangani kekangan yang menghalang amalan pengurusan mudah tunai yang berkesan adalah amat penting bukan sahaja untuk menyokong pembangunan kewangan Islam, tetapi yang lebih mustahak adalah untuk menggalakkan kestabilan kewangan global.

Penubuhan Bursa Suq Al-Sila` (BSAS) di Kuala Lumpur pada Ogos 2009 sebagai platform komoditi *murabahah* antarabangsa merupakan inisiatif utama untuk memperkukuh infrastruktur pengurusan mudah tunai Islam. BSAS merupakan platform dagangan komoditi pelbagai mata wang yang mematuhi prinsip Syariah sepenuhnya yang pertama di dunia, khusus untuk memudah cara transaksi pembiayaan Islam berasaskan komoditi dan transaksi pelaburan dalam pasaran wang Islam. Dengan ini, BSAS akan meningkatkan keupayaan pengurusan mudah tunai dan risiko peserta dalam pasaran kewangan Islam pada peringkat antarabangsa.

Di samping mengurangkan risiko berkaitan dengan perundangan, pasaran dan rakan niaga, BSAS menawarkan instrumen tambahan kepada peserta industri untuk menguruskan aset dan liabiliti masing-masing selain menggalakkan pembangunan produk pembiayaan dan pelaburan baharu yang diterima pada peringkat global.

Penubuhan Perbadanan Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa

Pada peringkat global, pembangunan infrastruktur pengurusan mudah tunai Islam telah diperkukuh lagi dengan tertubuhnya Perbadanan Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa (International Islamic Liquidity Management Corporation, IILM). Idea penubuhan IILM tercetus hasil cadangan Pasukan Petugas Peringkat Tinggi mengenai Pengurusan Mudah Tunai (High Level Task Force on Liquidity Management) yang dibentuk oleh Majlis Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (Islamic Financial Services Board Council) pada Mac 2009.

IILM yang ditubuhkan secara rasmi pada 25 Oktober 2010 merupakan suatu kejayaan besar dalam pembangunan industri kewangan Islam global berikutan peranan pentingnya dalam memudah cara pengurusan mudah tunai Islam merentas sempadan. Kepentingannya dalam landskap kewangan Islam global diperkukuh menerusi kerjasama rapat bank pusat yang menjadi tunggak operasi IILM dalam menangani isu asas utama yang dihadapi industri, iaitu kekurangan instrumen

mudah tunai jangka pendek bagi IIFS dan ketiadaan infrastruktur pengurusan mudah tunai yang teguh. Anggota IILM ketika ini terdiri daripada 12 bank pusat dan pihak berkuasa pengawalseliaan serta dua institusi pembangunan multilateral. Keanggotaan dalam IILM terbuka kepada bank pusat, pihak berkuasa monetari, pihak berkuasa pengawalseliaan kewangan, kementerian atau agensi kerajaan yang mengawal selia sektor kewangan dan organisasi multilateral yang berkenaan.

IILM akan menambah baik pengurusan mudah tunai merentas sempadan dalam kalangan IIFS melalui terbitan instrumen kewangan jangka pendek berkualiti tinggi yang mematuhi prinsip Syariah, dalam mata wang rizab utama secara berterusan dan cekap kos. Matlamat utamanya adalah untuk menyokong peningkatan integrasi pasaran wang dan modal Islam antarabangsa serta kecekapan pengantaraan dana merentas sempadan. Pelbagai instrumen antara bank bergred tinggi yang mematuhi prinsip Syariah akan diterbitkan, disokong oleh penubuhan platform pengurusan mudah tunai untuk memudahkan pembangunan pengurusan mudah tunai Islam domestik dan global di pelbagai negara. IILM juga akan menawarkan khidmat nasihat dan sokongan teknikal dalam pembangunan kebolehupayaan pengurusan mudah tunai Islam dalam kalangan IIFS dan negara anggota. Ini seterusnya akan meningkatkan keupayaan IIFS untuk mengambil bahagian dalam operasi pengurusan mudah tunai antarabangsa.

Bersandarkan keteguhan pemegang saham IILM, instrumen yang diterbitkan oleh IILM juga akan menyumbang kepada pembesaran kumpulan cagaran yang layak untuk urus niaga antara bank dan/atau pembiayaan bank pusat, di samping urus niaga pasaran sekunder dalam kalangan IIFS di dalam dan merentas pelbagai negara. Dalam tempoh jangka sederhana, IILM dijangka menjadi pemangkin kepada pembangunan infrastruktur pada peringkat antarabangsa bagi peminjaman dan pemberian pinjaman bercagar, serta pembentukan dokumentasi standard untuk memudahkan urus niaga instrumen tersebut. Selain itu, dengan meningkatnya keupayaan IIFS untuk menguruskan kejutan mudah tunai seiring dengan peredaran masa, potensi pengurangan ketara dalam pemegangan tunai oleh IIFS juga akan menjana pulangan yang lebih baik kepada pelabur.

Di samping menggalakkan pengantaraan dana merentas sempadan yang lebih cekap dan amalan pengurusan risiko mudah tunai yang lebih baik dalam kalangan IIFS, IILM akan menyediakan platform bagi interaksi dan jalinan kerjasama dalam kalangan bank pusat dan pihak berkuasa pengawalseliaan berhubung dengan pembangunan dan perkembangan amalan dalam pengurusan mudah tunai Islam. Ini seterusnya akan memupuk kerjasama serantau dan antarabangsa yang lebih erat dalam menyokong pembangunan pasaran kewangan Islam selanjutnya.

Malaysia, sebagai negara tuan rumah bagi IILM, telah menggubal undang-undang khusus bagi penubuhan IILM yang membolehkan entiti ini mendapat keistimewaan dan kekebalan seperti yang diberikan kepada organisasi supranasional. Kedudukan ini akan mengukuhkan prospek IILM untuk memikul peranan penting dalam pembangunan kewangan Islam sebagai komponen penting dan berdaya maju dalam sistem kewangan antarabangsa. IILM memainkan peranan utama dalam membentuk landskap masa hadapan industri kewangan Islam global melalui sumbangannya kepada pembangunan pasaran kewangan Islam merentas sempadan yang lebih cekap lagi dinamik dan kestabilan kewangan secara keseluruhannya.